

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	ETHICS AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE, PG_00071057						
Kierunek studiów	Analityka gospodarcza						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2027/2028		
Poziom kształcenia	II stopnia		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub nauk społecznych		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	2		Język wykładowy		angielski		
Semestr studiów	4		Liczba punktów ECTS		3.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Wydziały Politechniki Gdańskiej -> Wydział Zarządzania i Ekonomii -> Katedra Filozofii i Metodologii Nauk						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Andrzej Karalus				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	15.0	0.0	0.0	0.0	45
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	45		3.0		27.0	75
Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest rozwijanie zdolności analizy sztucznej inteligencji jako zjawiska społeczno-technicznego poprzez badanie relacji między ludźmi, technologiami, instytucjami i wartościami, z wykorzystaniem różnych metodologii i podejść teoretycznych (ANT i SST).						
Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy		Efekt z przedmiotu			Sposób weryfikacji i oceny efektu	
	[K7_W01] zna i rozumie w pogłębionym stopniu problemy gospodarcze i dobiera metody ich rozwiązania, uwzględniając złożone relacje między analizowanymi zjawiskami.		zna i rozumie w pogłębionym stopniu etyczne wyzwania związane z rozwojem i zastosowaniem technologii sztucznej inteligencji oraz analizuje je w kontekście społeczno-gospodarczym, z uwzględnieniem złożonych relacji między technologią, organizacją i otoczeniem.			[SW1] Ocena wiedzy faktograficznej	
	[K7_U06] potrafi rozwijać swój potencjał poprzez planowanie i realizację procesu ciągłego uczenia się oraz wspierać innych w tym zakresie.		potrafi planować i realizować proces ciągłego uczenia się w obszarze sztucznej inteligencji oraz wspierać innych w rozwijaniu kompetencji cyfrowych i etycznych dotyczących zastosowań AI.			[SU3] Ocena umiejętności wykorzystania wiedzy uzyskanej w ramach przedmiotu	
	[K7_K03] jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, wykazując się umiejętnością identyfikowania dylematów etycznych oraz rozpoznawania i oceny alternatywnych kierunków działań.		jest gotów do odpowiedzialnego podejmowania decyzji w obszarze zastosowań sztucznej inteligencji, w szczególności poprzez identyfikowanie dylematów etycznych, ocenę alternatywnych kierunków działań oraz proponowanie rozwiązań uwzględniających konsekwencje społeczne i organizacyjne.			[SK5] Ocena umiejętności rozwiązywania problemów występujących w praktyce	

Treści przedmiotu	Treści przedmiotu - wykład		
	• Wprowadzenie do badań nad nauką i technologią (STS) oraz systemów społeczno-technicznych • Podstawy actor-network theory (ANT) • Sztuczna inteligencja jako układ społeczno-techniczny • Aktorzy ludzcy i nieludzcy w systemach AI • Dane jako konstrukcja społeczna i infrastruktura • Algorytmy jako praktyki społeczno-techniczne • Klasyfikacja, kategoryzacja i uprzedzenia w AI • Władza, zarządzanie i kontrola w systemach AI • Rozproszona sprawczość i odpowiedzialność w sieciach technologicznych • Infrastruktury cyfrowe i niewidzialna praca • Standardy, regulacje i ramy instytucjonalne AI • AI w organizacjach transformacje społeczno-techniczne • Metody badań w STS i ANT • Ramy analizy studiów przypadku AI • Podsumowanie: AI jako sieć relacji		
	Treści przedmiotu - ćwiczenia		
	• Mapowanie systemów społeczno-technicznych (ćwiczenie wprowadzające) • Mapowanie sieci aktorów dla wybranego systemu AI • Identyfikacja aktorów ludzkich i nieludzkich w studiach przypadku • Analiza danych: śledzenie źródeł i przekształceń danych • Podstawowy audyt algorytmu (ćwiczenie) • Identyfikacja uprzedzeń w rzeczywistych systemach AI • Analiza systemów klasyfikacyjnych (warsztat) • Mapowanie odpowiedzialności w złożonych systemach • Analiza przypadków zarządzania AI • Mapowanie infrastruktury i identyfikacja niewidzialnej pracy • Warsztat analizy regulacji • Analiza wdrożeń AI w organizacjach (praca grupowa) • Projektowanie studium przypadku (warsztat metodologiczny) • Konsultacje projektów grupowych • Prezentacja i omówienie projektów końcowych		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Podstawy makroekonomii, socjologii oraz rudymenarne choćby wiadomości o generatywnej sztucznej inteligencji, algorytmach i sieciach neuronowych.		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Prezentacja, pprojekt, dyskusja	60.0%	40.0%
	Egzamin końcowy	60.0%	60.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur • Callon, M. (1986). Some elements of a sociology of translation: domestication of the scallops and the fishermen of St Brieuc Bay. In J. Law (Ed.), <i>Power, Action and Belief: A New Sociology of Knowledge?</i> London: Routledge, pp. 196-223. • Law, J. (2004). <i>After Method: Mess in Social Science Research</i>. London: Routledge. • Winner, L. (1980). Do artifacts have politics? <i>Daedalus</i>, 109(1), 121-136. • Bowker, G. C., & Star, S. L. (1999). <i>Sorting Things Out: Classification and Its Consequences</i>. Cambridge, MA: MIT Press. • Zuboff, S. (2019). <i>The Age of Surveillance Capitalism: The Fight for a Human Future at the New Frontier of Power</i>. New York: PublicAffairs. • Noble, S. U. (2018). <i>Algorithms of Oppression: How Search Engines Reinforce Racism</i>. New York: NYU Press. • Crawford, K. (2021). <i>Atlas of AI: Power, Politics, and the Planetary Costs of Artificial Intelligence</i>. New Haven: Yale University Press.		

	Uzupełniająca lista lektur	- Eubanks, V. (2018). <i>Automating Inequality: How High-Tech Tools Profile, Police, and Punish the Poor</i>. New York: St. Martins Press. - Seaver, N. (2017). Algorithms as culture: Some tactics for the ethnography of algorithmic systems. <i>Big Data & Society</i>, 4(2). - Gillespie, T. (2014). The relevance of algorithms. In T. Gillespie, P. Boczkowski, & K. Foot (Eds.), <i>Media Technologies</i>. Cambridge, MA: MIT Press. - Floridi, L., Cowls, J., Beltrametti, M., et al. (2018). AI4PeopleAn ethical framework for a good AI society. <i>Minds and Machines</i>, 28(4), 689707. - Pasquale, F. (2015). <i>The Black Box Society: The Secret Algorithms That Control Money and Information</i>. Cambridge, MA: Harvard University Press. - Chun, W. H. K. (2021). <i>Discriminating Data: Correlation, Neighborhoods, and the New Politics of Recognition</i>. Cambridge, MA: MIT Press. - boyd, d., & Crawford, K. (2012). Critical questions for big data. <i>Information, Communication & Society</i>, 15(5), 662679. - Latour, B. (2005). <i>Reassembling the Social: An Introduction to Actor-Network-Theory</i>. Oxford University Press.
	Adresy eZasobów	Uzupełniające http://aiethicsguidelineglobalinventory - Artykuły o etyce AI
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	- W jaki sposób sztuczna inteligencja może być rozumiana jako system społeczno-techniczny? - Jakie role pełnią aktorzy ludzcy i nieludzcy w sieciach AI? - W jaki sposób dane są społecznie konstruowane i uwikłane politycznie? - Jak algorytmy funkcjonują jako praktyki społeczne, a nie wyłącznie narzędzia techniczne? - Jakie mechanizmy prowadzą do powstawania uprzedzeń i dyskryminacji w systemach AI? - W jaki sposób odpowiedzialność jest rozproszona w złożonych systemach technologicznych? - Jaką rolę odgrywają systemy klasyfikacyjne w kształtowaniu rzeczywistości społecznej? - Jak władza i zarządzanie realizują się poprzez technologie AI? - Jak można przeanalizować wybrany system AI z wykorzystaniem podejść STS lub ANT?	
Zajęcia praktyczne w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.